

Det fremtidige evaluerings- og bedømmelsessystem – meddelelsesbogen

12. september 2022

Intentioner i aftalen

- Styrket evalueringskultur i folkeskolen, så alle elever støttes i deres faglige og alsidige udvikling.
- Relevant og systematisk viden om elevernes faglige udvikling og løbende evaluering og feedback til alle elever.
- Bidrage til mindre bureaukrati og bedre muligheder for at finde løsninger, som giver mening lokalt.
- Tidlig og styrket identifikation og opfølgning ift. elever med udfordringer.
- Forskellige elementer i aftalen skal ansues som dele af et sammenhængende evalueringssystem.
- Implementeres i tæt dialog og samarbejde i regi af *Sammen om Skolen* og via dialog lokalt.

Meddelelsesbogen til dialog mellem elev, forældre og skole

Baggrund

- Afskaffelse af elevplanen, som var kritiseret for at være unødigt bureaukratisk.
- Meddelelsesbogen skal understøtte dialogen mellem elev, forældre og skole om den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling.
- Med meddelelsesbogen skal det pædagogiske personale have et ubureaukratisk og pædagogisk anvendeligt værktøj til opfølgning og evaluering.

Centrale elementer i lovgivningen

- Der er få formelle krav og en høj grad af frihed til lokal tilrettelæggelse.
- Alle elever fra børnehaveklasse til og med 9. klasse i folkeskolen, skal have en meddelelsesbog.
- Meddelelsesbogen kan være analog eller digital.

Minimumskrav til indholdet i meddelelsesbogen

- I børnehaveklassen skal kompetenceområderne sprog og matematisk opmærksomhed berøres.
- Der skal være indhold, som vedrører fagene dansk og matematik for elever i 1. til 9. klasse.
- For elever, der er i udfordringer i skolen, skal meddelelsesbogen indeholde information om indsatser og opfølgning.
- For elever i 7.-9. klasse skal meddelelsesbogen indeholde overvejelser om uddannelse og særlige skole- eller vejledningsindsatser.

Vejledning til udvikling af meddelelsesbogen

Vejledningen er udarbejdet i tæt dialog med *Sammen om Skolen* og giver indblik i:

- Intentionerne for meddelelsesbogen, herunder fastholdelse af ressourcesyn på eleven.
- De få lovgivningsmæssige rammer for meddelelsesbogen.
- Inspiration til skolernes arbejde med implementering af meddelelsesbogen – eksempelvis inspiration til arbejdet med at fastlægge lokale principper.

**Find vejledning til
meddelelsesbogen
[HER](#).**

Opmærksomhedspunkter

- Styrelsen for Undervisning og Kvalitet udvider vejledningen vedr. håndtering af følsomme personoplysninger i meddelelsesbogen.
- Der udarbejdes et inspirationskatalog i takt med, at der etableres lokale praksisser for meddelelsesbogen.
- Jeres blik på god praksis kan komme flere til gavn – Styrelsen for Undervisning og Kvalitet vil gerne understøtte formidling.

Webinar om meddelelsesbogen

D. 12/9-2022

V. Lektor, Ph.d. Stine Helms

Webinaret's indhold

- Et kort rids af elevplanens baggrund og formål
 - Problematikker ved elevplanen
- Muligheder, perspektiver og opmærksomhedspunkter i forhold til arbejdet med MB
 - Ressourcesyn
 - Fokuspunkter og opfølgning
 - MB i udskolingen
- Afrunding med opsamling af væsentlige punkter til drøftelse på skolerne

Kort om min baggrund

- Uddannet folkeskolelærer i 2001
 - Lærer v. specialskole i 5 år
- Cand.mag. i Pædagogik og Uddannelsesstudier og Psykolog fra RUC
- Ph.d. i Pædagogik og Uddannelsesstudier fra RUC med afhandlingen:
(U)Synlig evaluering i skolen-
Et studie af elevplanens rekontekstualisering i praksis
- Lektor ved Professionshøjskolen Absalon, Center for Skole og Læring

Elevplanens formål

1. At styrke grundlaget for undervisningens planlægning og tilrettelæggelse, jf. lovens § 18, og derigennem forbedre udbyttet af undervisningen for den enkelte elev.
2. At styrke den løbende evaluering af elevens udbytte af undervisningen, jf. lovens § 13, stk. 2.
3. At styrke samarbejdet mellem skole og hjem. Den [elevplanen] indgår i den regelmæssige underretning af eleven og forældrene om elevernes udbytte af skolegangen, jf. lovens § 13, stk. 1. Endvidere bidrager den til at kvalificere drøftelsen af, hvordan der fremadrettet kan støttes op om undervisningen af eleven fra både skolens og forældrenes side (Undervisningsministeriet 2006).

Problematikker ved elevplanen

- Individualisering og ansvarliggørelse af eleven
 - Ukonkrete mål og opfølgninger
 - Udpensling af 'fejl' og 'mangler'
- Udgrænsning af kontekstuelle/relationelle forhold
 - Ansvarliggørelse af lærerne

Problematikker ved elevplanen

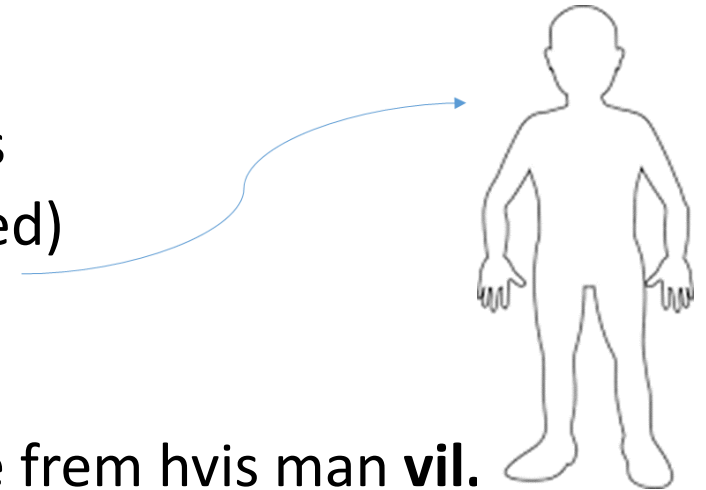
- At mål og opfølgninger ofte var ukonkrete og fokuserede mere på elevernes adfærd end på konkrete forslag til handling – fx elevernes

➤ Motivation

➤ Koncentrationsevne / fokus

➤ Aktive deltagelse (mundtlighed)

➤ Ansvarlighed

- Blev til 'iboende' kompetencer, man kan finde frem hvis man **vil**.
- En sammenfletning af de faglige præstationer og elevernes adfærd.
- Hermed individualiseres evalueringen, og eleverne ansvarliggøres, da deres adfærd ses som både **forklaring** og **løsning** på deres faglige niveau.

	Status	Mål	Handling
Engelsk	Tildes engelskkundskaber er lidt under middel. Hun byder ikke stabilt ind i undervisningen og er til tider noget ukoncentreret.	Udvikle sine skriftlige og mundtlige kompetencer.	Tilde skal være meget mere fokuseret og byde meget mere ind.
Tysk	Det faglige niveau er for lavt. Tilde møder til timerne; men hun forholder sig alt for passiv og uengageret i den daglige undervisning.	Tildes faglige niveau skal forbedres. Hun skal udvikle de mundtlige og skriftlige kompetencer.	Tilde skal have langt mere fokus på faget. En målrettet, aktiv og stabil arbejdsindsats – såvel hjemme som på skolen – er nødvendig.

Problematikker ved elevplanen

- Et gennemgående mønster, at de højtpræsterende elever opfordres til at **fortsætte** deres 'gode adfærd', men de lavtpræsterende opfordres til at **ændre** deres adfærd.
- **Paradokset:** De elever, der i forvejen har svært ved at afkode og imødekomme skolens forventninger sættes til at skulle udføre et langt vanskeligere arbejde end de elever, der i forvejen imødekommer forventningerne.
- En udgrænsning af kontekstuelle og relationelle forholds betydning: Lærerens, undervisningens og klassefællesskabets betydninger er i fare for at blive overset.

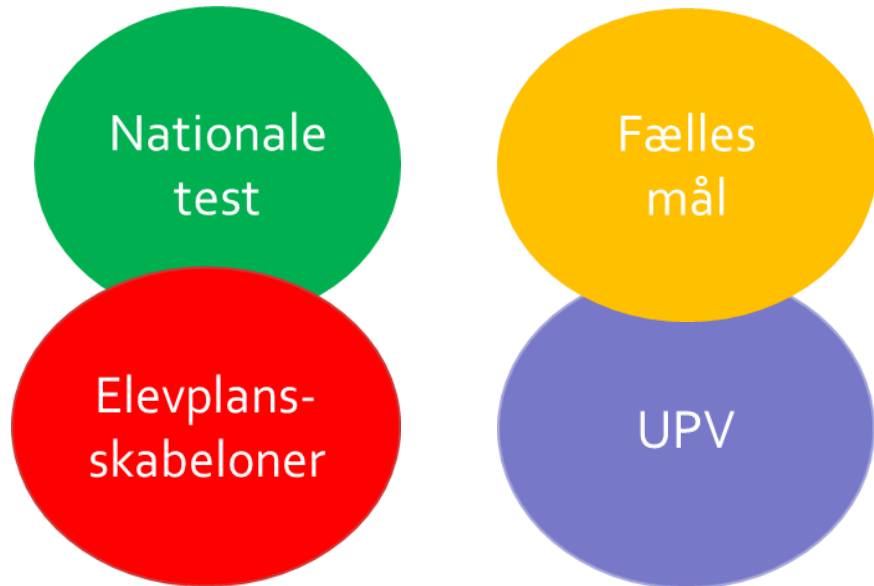
➤ Kontraproduktivt ift. de politiske (og pædagogiske) intentioner om i et samarbejde at støtte elevernes læring og trivsel, herunder at samarbejde omkring mål og opfølgninger for eleven

➤ Kontraproduktivt ift. de politiske (og pædagogiske) intentioner om at understøtte **alle** elevers faglige udvikling

Hvorfor den stærke individualisering og ansvarliggørelse af eleverne?

Målstyring, standardiserede krav til eleverne og sammenligninger mellem skolernes elevresultater er med til at ansvarliggøre lærerne for elevernes faglige præstationer, hvilket kan medføre, at lærerne ansvarliggør eleverne for deres 'adfærd'

- En udpræget individualiseringslogik i skolepolitik og styringsredskaber – fx:

Logikken om 'Ansvar for egen læring'

*Jeg kan gøre alt, hvad der står i min magt, men hvis eleverne ikke **vil** lære noget, så lærer de ikke noget. Hvis de ikke tager deres ansvar alvorligt, så lærer de ingenting. Men jeg har et ansvar for at give dem de bedste muligheder for at lære noget, men hvorvidt de selv lærer, det er jo op til dem selv*
(Lærer i 9. kl.)

En kulturændring med MB

- Fra et mangelsyn på eleven til et resourcesyn
 - Fra individualisering til fællesskab
- Fra ukonkrete mål, der er svære at imødekomme til fokuspunkter, der er konkrete og mulige at opnå

Fra et mangelsyn til et resourcesyn på eleven

Behovet for anerkendelse som et almenmenneskeligt grundlæggende behov

- Anerkendelse som afgørende for menneskets identitet og udvikling af et positivt selvforhold.
- Krænkelser/nedværdigelser kan føre til udviklingen af et negativt selvforhold
- Et mangelsyn i skolens evalueringsformer kan opleves som krænkende/nedværdigende
- Etisk standpunkt: Man må tage vare på hinandens selvforhold

(Efter Honneth, A., 2003; 2006)

En anerkendende og ligeværdig dialog

MB som udgangspunkt for **dialog** og **samarbejde** omkring elevens faglige og alsidige udvikling.

En anerkendende og ligeværdig dialog er kendetegnet ved:

- At elev og forældre mødes med positive forventninger – du/I har værdi og har noget at byde på.
- At man interesserer sig for og inddrager elev og forældres perspektiver.
- At der skabes plads for, at man kan være et menneske på mange forskellige måder. Forskellighed som en styrke for fællesskabet.

Fra et mangelsyn til et resourcesyn på eleven

Primært mangelsyn og individualisering

Matematik

Status:

Tildes faglige standpunkt i matematik er lidt under middel. Hendes arbejdsindsats er til tider svingende (...) Tildes afleveringer viser, at hun kan arbejde godt med det faglige stof og kan fordybe sig i de matematiske problemstillinger.

Tildes arbejde med matematiske tekster viser, at hun mangler forståelse for nogle af matematikkens begreber og dermed kan det være svært for hende at komme frem til, hvad det er opgavens hensigt er.

Mål/opfølgning:

Tilde skal blive mere stabil i forhold til at holde fokus på det faglige. Hun skal have fokus på matematikkens begreber, og så skal Tilde udvikle sig inden for de områder, hun synes, der er svære.

Ressourcesyn og fællesskabsorientering

Matematik

Fokuspunkt:

Du har et stort potentiale for at fordybe dig i og arbejde med matematiske problemstillinger. Målet er at du bliver mere sikker i at forstå og anvende de matematiske begreber.

Aftaler:

Vi arbejder med begrebskort i undervisningen og kobler begreberne til konkrete handlinger.

Eleverne udarbejder egne begrebskort og øver begreberne ved at 'lege' 'Quiz og byt'.

Opmærksomhedspunkter i forhold til fokuspunkter og opfølgning

- Gør både fokuspunkter og opfølgning konkrete og letforståelige for elev og forældre. Opfølgningen skal være mulig for den pågældende elev, lærerne og evt. elevens forældre at imødekomme.
- Det er lærernes ansvar at udvælge og formulere de fokuspunkter, der er **meningsfulde** i dialogen om den enkelte elevs faglige og alsidige udvikling.
- En oplagt mulighed er, at opfølgningen formuleres i samarbejde med elev og forældre – evt. ved en skole-hjem-samtale. Jf. MB som et dialogværktøj. Og samtidig opmærksomhed på, i hvor høj grad MB skal styre dialogen – jf. at have en autentisk dialog.

Opmærksomhedspunkter i forhold til fokuspunkter og opfølgning

- Vær opmærksom på vigtigheden af at differentiere mellem forskellige elever og forældre. Forskellige elever og forældre har forskellige betingelser/muligheder for at imødekomme forskellige typer af fokuspunkter og opfølgning.
- Fokuspunkterne kan også være fælles for klassen og fx handle om at skabe et positivt klassemiljø. Et fokuspunkt behøver ikke nødvendigvis at handle om noget eleven og/eller forældrene skal arbejde med, men kan i stedet handle om, hvordan lærerteamet f.eks. vil arbejde med klassens samarbejdsrelationer.

MEDDELELSESBOG FOR JONAS

FOKUSPUNKTER:

Dansk

- Du har udviklet dig rigtig meget i læsning hen over det sidste halve år. Fokuspunkt: At øge din læsehastighed
- Du er blevet bedre til at stave igennem den seneste tid. Fokuspunkt: At du bliver mere sikker på endelser i navneordsflertal.

Matematik

Alsidig udvikling

- Vi arbejder som lærerteam med et fælles fokuspunkt for hele klassen: At understøtte elevernes samarbejdsrelationer

Andet

AFTALER OG KOMMENTARER

AFTALER:

Dansk: X lægger en ugentlig træningsopgave ud til dig på grammatip.com. Jonas laver opgaven. Mor og far hjælper med at huske på det.

X hjælper med at finde materialer til frilæsning. Jonas læser 10 min. om dagen.

Alsidig udvikling: Lærerteamet hjælper med at placere dig Jonas i arbejdsgrupper, hvor du får mulighed for at prøve nye samarbejdsrelationer af.

Opmærksomhedspunkter i forhold til MB i udskolingen

- Vigtigt at holde fast i, at der netop er tale om en **proces** hen imod at opfylde de faglige krav for optagelse på den ønskede ungdomsuddannelse.
- Vigtigt at understøtte elevens drømme og ønsker – ‘vi tror på, at du kan det, du gerne vil’.
- Vigtigt igen at lytte til elevens perspektiver på, hvad han/hun tænker kan være befordrende i forhold til at imødekomme kravene til ungdomsuddannelsen

Opmærksomhedspunkter i forhold til omfanget af MB

- Alle elever kan havne i udfordringer/en udsat situation – fx ifbm. en skilsmisse, dødsfald i familien mv.
- Udfordringer er derfor ikke nødvendigvis hverken ‘iboende’ eleven eller varige – og derfor kan MB i perioder indeholde særlige indsatser/opfølgning for alle elever.
- Det er en pædagogisk vurdering, hvilke indsatser der skal fremgå af MB.
- MB bør ikke indeholde **alle** oplysninger omkring eleven – kun dem, der reelt er understøttende og kvalificerende for dialogen mellem skole og hjem.

Hvordan bliver MB et meningsfuldt værktøj for alle aktører? – Vigtige drøftelser på skolerne

- Hvordan sikrer man, at MB bliver et anvendeligt værktøj, og ikke bare en 'statusrapport'. Hvordan sikres det, at MB anvendes som et formativt redskab, der reelt understøtter elevens videre udvikling?
- Hvordan udarbejder man få relevante fokuspunkter, der giver mening for elev, lærere og forældre?
- Hvordan sikres det, at fokuspunkter og opfølgning/aftaler tager udgangspunkt i et kontekstuel og relationelt perspektiv frem for i et individualiseringsperspektiv?
- Hvordan sikres det, at MB ikke bliver et 'fejlfindingsdokument', men i stedet anlægger et resourcesyn på eleven?

Hvordan bliver MB et meningsfuldt værktøj for alle aktører? - Vigtige drøftelser på skolerne

- Hvordan undgår man uhensigtsmæssige ansvarsplaceringer på elev, lærere og forældre?
- I hvilket omfang skal elev og forældre inddrages i opstilling af fokuspunkter og/eller opfølgning – hvordan kan der differentieres mellem forskellige elever og forældre? Hvad giver det mening at forpligte forældrene på?
- Hvad forstår vi ved elevens alsidige udvikling, og hvordan operationaliserer vi det i MB og i dialogen med elev og forældre?
- Hvordan kan MB i udskolingen fungere som et vejledningsværktøj ift. elevens videre uddannelsesforløb og understøtte elevens drømme og tro på eget værd?

Tak fordi I lyttede med!

BØRNE- OG
UNDERVISNINGSMINISTERIET